

CULTURA

XXXX

//Pxx

CULTURA

XXXX

//Pxx

ENTREVISTA

Xavi Gonzàlez

Jordi Llavina

POETA I ESCRIPTOR

“Contrada parla de proximitat i d'empara, de les coses essencials”

Aquest dimecres 4 de desembre, a partir de les vuit del vespre, el poeta **Jaume C. Pons Alorda** presenta, al restaurant vilafraquí **El Cigró d'Or**, el nou llibre de poemes de Jordi Llavina, **Contrada** (Editorial Tres i Quatre). L'acte també servirà per presentar en societat el projecte “Tinta de vi”, de l'estudi de disseny gràfic Ladissenyadora, del qual us parlàvem divendres passat i en què Llavina també ha col·laborat.

Aquest és el seu cinquè llibre de poemes. I això que va començar relativament tard com a poeta...

En efecte, vaig publicar *La corda del gronxador* l'any 2006, amb trenta-vuit anys. Ara, amb *Contrada*, tinc la sensació d'haver completat un cicle. Sobretot perquè aquest llibre i l'anterior, *Vetlla*, formen un tot.

La poesia és cosa de maduresa, doncs?

Potser no ho formularia ben bé així. Però el que sí que defensaria és que, amb els anys, la poesia tendeix a guanyar, a fer-se més densa (que no vol dir més difícil). Hi ha algun cas de poeta precoç i excepcionalment dotat, com el d'Arthur Rimbaud o el de Tomeu Rosselló-Pòrcel. Però són molts més els poetes que van aprendre a expressar millor el que volien dir en l'etapa de la maduresa.

I com és que ara ha optat pels sonets?

Jo en dic poemes, no pas sonets, tot i que són sonets, és clar (i així queda reflectit a la portada:

“Contrada accentua l'esperit líric, i aquí dins vull creure que hi ha versos més perdurables que en l'altre, més memorables. Hi ha el que jo volia dir en aquest moment de la meua vida.”

Contrada. Poemes). Un sonet és un poema, i un poema s'ha de sostenir independentment de la forma que adopti. En realitat, només hi ha poemes bons (o poemes acceptables) i poemes dolents (o poemes no necessaris, fluïxos o prescindibles).

Per a mi, escriure sonets ha estat com una necessitat vital: volia controlar al màxim el text, del primer vers a l'últim. En el fons, també hi ha un desig de dotar d'un ordre sever la meua vida. Hi ha massa confusió, allà fora. Ens cal ordre i rigor. Molt d'ordre i rigor.

Ha parlat d'un tot respecte al llibre anterior, “Vetlla”. Què vol dir amb això?

Vetlla explicava una història, era un poema narratiu i una crònica alhora, una novel·la en vers. Ha estat, certament, un llibre amb molta fortuna: va guanyar el Premi Octubre i el Nacional de la Crítica, i va quedar finalista del Premio Nacional de Poesia. Aquest és un llibre molt més cenyit, en què no existeix la part narrativa de l'altre. Però, en canvi, *Contrada* accentua l'esperit líric, i aquí dins vull creure que hi ha versos més perdurables que en l'altre, més memorables. Aquí hi ha el que jo volia dir en aquest moment de la meua vida.

“Són molts els poetes que van aprendre a expressar millor el que volien dir en l'etapa de la maduresa.”

I hi ha, també, algun poema penedesenc... Per exemple, “Cementiri de Terrassola”.

En aquest que esmenta, la referència penedesenca hi és molt explícita, és veritat. Però en altres poemes hi queda diluïda, tot i que no hi és menys important. El títol mateix, *Contrada*, fa referència a la proximitat, i a la protecció que demanem a la vida, és una crida íntima a allò que ens és pròxim i familiar. En l'epíleg, Josep M. Esquirol, el filòsof que viu a Sant Joan de Mediona, parla de la meua insistència en el terme empara...

Per vostè, les referències naturals semblen molt importants...

Ho són molt, ja ho crec! El poema “De Rerum Natura” acaba així: “Si pogués dir els estels de l'univers / com sé el nom del dolor de no tenir-te”. És a dir, tant de bo sabés el nom de les espècies que em trobo quan passejo per un bosc amb la mateixa precisió amb què puc parlar del dolor i de la malenconia, dels diversos noms d'aquests sentiments.

La natura sempre ens forneix models vàlids per a l'especulació. Tu passeges pel camí de Sant Pau, posem per cas, i de sobte veus caminar per una feixa un ocell, un abellerol. No fa el niu de manera convencional, com l'oreneta, amb herbes i fang, sinó que l'excava en la terra. Un ocell, ras i curt, com dic en un dels poemes, “que pon els ous al lloc de la desferra”.

En dos dels poemes de “Contrada” hi surt la malaltia...

Una persona molt important per a mi va patir un càncer, del qual sortosament (sortosament i valerosament) ja s'ha restablert. Fins ara, no hi havia rumiat mai, encara, en la malaltia. O, si més no, no ho havia fet d'una manera tan natural, o fins i tot tan íntima, en la meua obra. Però arriba un dia que a aquesta persona estimada li diagnostiquen un càncer, i això canvia moltes coses. El càncer, la paraula maleïda, s'encarna en la família. Llavors et fas molt més conscient del temps que teniu tu i els teus, de la importància de la relació amb els teus pares, fills, germans, amics... Potser el nostre pas per aquest món és una llarga convalescència. Però és responsabilitat nostra fer que aquesta convalescència sigui joiosa, i mirar de fer-los-hi també als altres. I, en primer terme, a aquestes altres que conforma el teu nucli dur.

Al llibre hi incorpora dos dibuixos i una fotografia...

Sí, la Laia Climent, l'editora, em deixa fer aquestes coses. Els dibuixos són de José Luis Paulete, un artista madrileny que viu al barri de Gràcia, i mostren, respectivament, una badoquera i una navalla. Una badoquera és una d'aquelles canyes obertes per un dels extrems que serveixen per abastar figures que queden massa amunt. Comparo aquest estri amb l'estil literari. És una de les idees-força de *Contrada*: “Qui té l'estil, té una eina ferma al puny / per arribar al lloc de la fruita estranya / com feia, al mes d'agost, aquesta canya!”

I la navalla...

Joan Margarit té un poema molt conegut, “Primer amor”, dedicat a aquest mateix pretext: el protagonista del poema compra, de ben petit i d'amagat dels pares, una navalla, que anirà conservant sempre més. La navalla travessa el temps, fins que arriba un moment que el jo del poema la sent “cada cop més a prop del coll”. La navalla és el dolor. O, sovint, l'amenaça del dolor, que no té per què consumir-se... Però també és un estri per fer coses: una badoquera, posem per cas.

Quins altres diria que són els temes importants del llibre, les parets mestres de “Contrada”?

El fet de fugir del món per poder-lo entendre millor. Era el primer tema que vaig tractar aquí. Vivim en la pressa i l'atabalament constant.

Ens cal, de tant en tant, allunyar-nos d'això que en diem el món per fer-nos capaços d'alguna cosa que no sigui un mer accident en el nostre viure. Jo estic molt fart de la banalitat del món, de les anècdotes sense gruix. La bona poesia hauria de ser un escut contra tot això, un antídoto contra l'adotzenament i un estímul per fomentar l'esperit crític.

“Per mi escriure sonets ha estat com una necessitat vital: volia controlar al màxim el text, del primer vers a l'últim.”

Quins altres projectes té ara mateix?

N'hi ha un que em fa molta il·lusió, i que ja no em correspon a mi de vetllar-lo. El director de cinema Jordi Cadena, que aquests dies ha estrenat la pel·lícula *La por*, farà la versió cinematogràfica d'*El llautista i la captaire* (Amsterdam Llibres). De fet, a hores d'ara ja n'ha enllestit la seqüenciació. Aquest estiu vaig acabar una novel·la curta, escrita en castellà, *El condemna-do*, que publicarà l'editorial Candaya, establerta precisament a les Gunyoles. El castellà és una llengua que estimo molt, i tenia ganes de provar-ho.

I com pensa que ho rebrà el seu públic?

Segur que els meus lectors, que no són gaires, hi estaran encantats: un independentista de tota la vida que també escriu en castellà. Bé, no? Com a català, jo no em vull privar de fer servir, literàriament o col·loquialment, la llengua de Machado o de Borges.

Ara bé, molt probablement aquest 2014 tindrà menys temps per escriure, perquè treballaré moltes hores en l'Any Vinyoli. El més gran poeta català del segle XX l'any 2014 hauria fet cent anys, i des de la Institució de les Lletres Catalanes se celebrarà aquest fet com es mereix, tenint en compte que Vinyoli és un dels grans noms de la literatura catalana de tots els temps. Jo hi estaré plenament implicat.